

Udover de afmærkede vandruter er der ad vej og sti vest om naturnationalparken forbindelse mellem skovene i syd (ved låge 8) og Læsten Båker i nord. Området er kuperet. Stier mellem godset og badepladsen samt Gammelhave er velegnet til rullator. Du kan tage en pause på din tur på bænke, ved bål- eller overnatningspladserne. Find flere ruter og faciliteter på [udnaturen.dk](#).

Oplev naturen

På søens bred kan du opleve en særlig stemning blandt elletræer. Elletræ er det eneste danske træ, der kan tåle at stå med rødderne i vand i længere perioder. Ved søbredden du nogle steder se, at træerne har mistet balancen og er væltet ud i søen – her bliver de en del af et nyt økosystem med livet i søen.

Hvad er en naturnationalpark?

I Danmarks naturnationalparker har naturen førsteprioritet, og den vil over tid blive vildere. Du vil møde flere væltede træer, flere fugtige områder og skov, der vokser ud på engene langs de nuværende skovbryn.

I naturnationalparkerne er der plads til alle arter – også dig. Områdets natur ændrer sig over tid – og det gør naturoplevelsen derfor også.

Naturnationalpark Fussingø

Tidligere er Fussingø, med henvisning til søens urolige vand, blevet kaldt "Fusung," afledt af ordet "fus," som blandt andet betyder "i bevægelse". Og det er lige netop, hvad naturen i Fussingø skal være: Et område i evig bevægelse og med plads til naturens dynamiske processer, der kan danne grobund for større biodiversitet end i dag.

Vi genopretter naturlige processer

Vi hjælper den vildere natur på vej ved at efterligne naturens egne processer og fjerne mange af de spor, udnyttelsen af naturens ressourcer har efterladt.

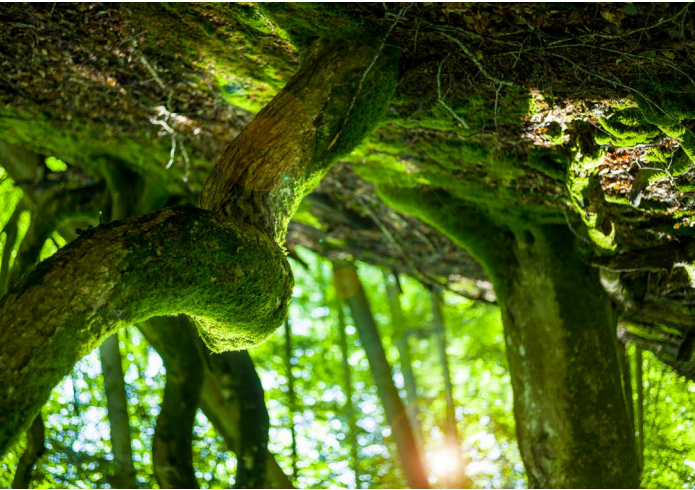
- Vi lukker grøfter og dræn, så vandet igen kan finde sit naturlige leje
- Vi fælder indtil 2026 træer pletvist for at skabe mere lys og variation
- Vi giver plads til hjemmehørende arter ved at rydde områder med indførte nåletræer

Vi genåbner skoven for græssende dyr

I Naturnationalpark Fussingø bidrager stude og krondyr på sigt til et økosystem i mere naturlig balance. Dyrenes adfærd påvirker både skovbund, planter og dyreliv og skaber på den måde mere mangfoldighed i naturen. Et område, der i dag har et ensartet planteliv vil med tiden se mere rodet ud, fordi flere arter indfinder sig og skaber variation.

Vi lader skoven passe sig selv

Efter en periode med genopretning bliver skoven i naturnationalparken til urørt skov, dvs. uden produktion af træ. Den vil se anderledes ud end de skove, de fleste af os kender. Træer og planter vokser mere vildt, og der ligger væltede træstammer i skovbunden, der ikke bliver fjernet, så man nogle steder må gå udenom. I den urørte skov trives mange svampe, insekter og planter.

Der har formentlig altid været noget skov ved Fussingø. En stor del af skovene i naturnationalparken og de omkringliggende skove rummer områder, der har ligget urørt i en lang årrække. Nogle træer er mere end 200 år gamle, og det er sjældent i Danmark. Gamle bøge- og egetræer er med deres kraftige rødder, kringledede kroner og knækkede grene levested for insekter, fugle og små pattedyr – og de skaber et mangfoldigt miljø i skovbunden med forskellige svampe, laver og urter. De ældste områder i skoven er formidlet med den mørkegrønne signaturfarve på kortet. Du kan opleve nogle af de ældste træer i Troldeskovene, hvor gamle og krogede bøgetræer står på vindblæste skrænter.

Gamle skove – grønt guld

Velkommen til Naturnationalpark Fussingø

Området kaldes Fussingø efter navnet på herregården, som ligger ved Fussing Søes vestlige bred. Løvskov dominerer det kuperede terræn omkring godset. Skovene er gamle skove – visse steder flere hundrede år – og siden 1992 har der ikke været skovdrift i store dele af området. Fussing Sø er en af Danmarks største søer, og den er udgangspunkt for mange lokales daglige naturoplevelser.

Naturnationalparkens størrelse:

833 hektar

Dyr i indhegningen:

Du kan møde krondyr og stude (kastredede tyre) i indhegningen, men ikke ved badepladsen, omkring herregården og i Gammelhaven. Al henvendelse om dyrene skal ske til Naturstyrelsen på telefon 61 92 11 07.

-

Hold afstand til dyrene
-

Kom ikke imellem voksne dyr og unger
-

Hold hunden i kort snor
-

Vær rolig omkring dyrene

 Din hund er velkommen og skal føres i snor overalt i naturnationalparken. Syd for naturnationalparken er der hundeskov.

 På [udnaturen.dk](#) kan man læse mere om ruter, ophold og oplevelser.

Læs mere om Naturnationalpark Fussingø på [nst.dk/fussingoe](#)

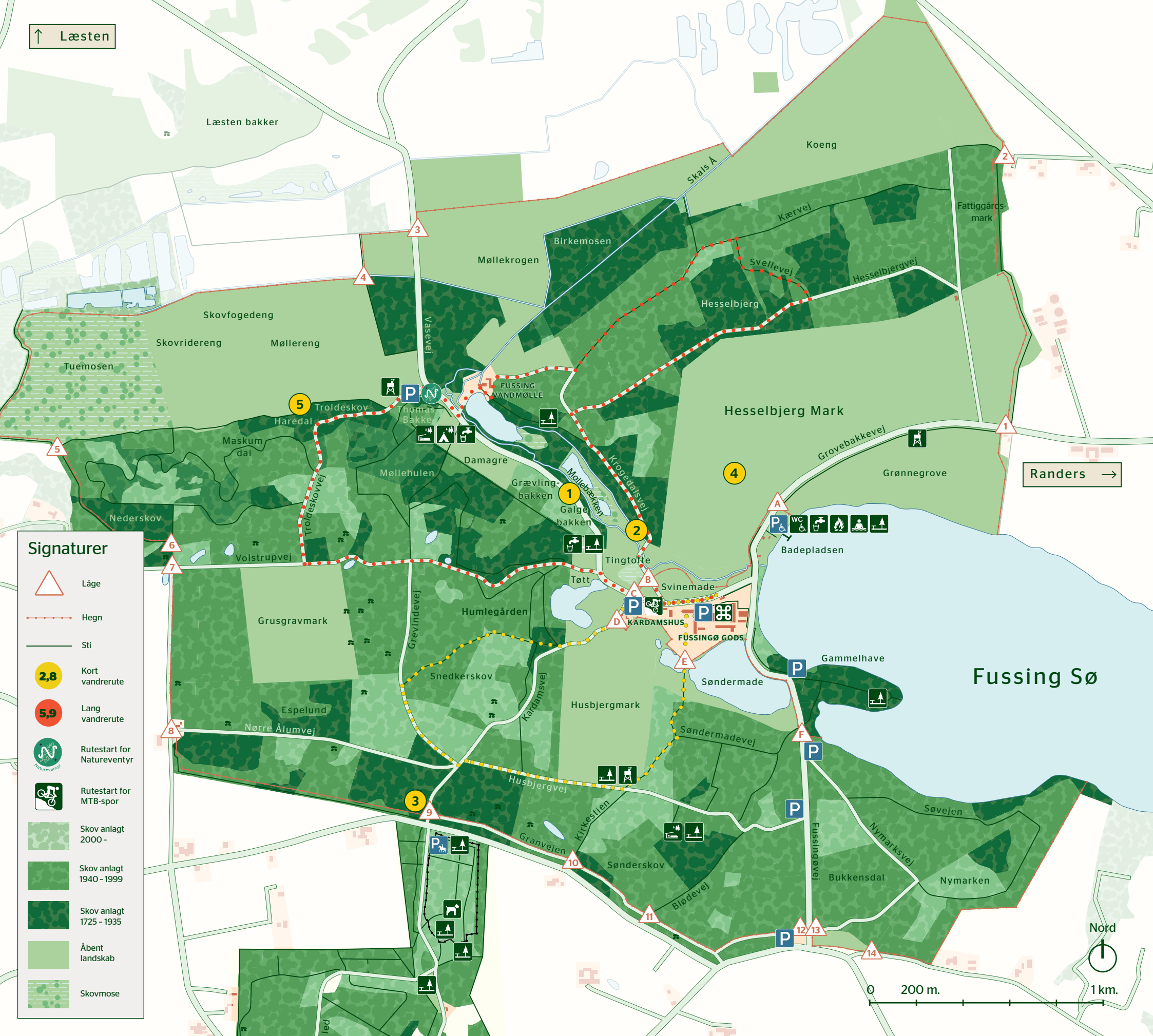
Naturnationalpark Fussingø

Mennesker er siden bondestenalderen blevet draget af Fussingøs særlige placering midt i bakkerne. Nogle af de tidlige spor er de mange gravhøje i skovene, som formentlig stammer fra bronzealderen. Senere har mennesker ihærdigt forsøgt at tæmme landskabet ved at bygge diger, lægge dræn og grave grøfter, så der kunne dyrkes afgrøder og holdes dyr. Fussingø var allerede fra midten af 1500-tallet kendt som gods, da der blev anlagt en herreborg med hjørnetårne på halvøen Gammelhaven. I dag er der stadig tydelige spor af herregårdsmiljøet i form af hovedgård med tilhørende avlsbygninger, resterne af et 350 år gammelt fransk parkanlæg kaldet Gammelhaven, som har tre parallelle lindealléer og store enkeltstående egetræer.

Fussingø – et dragende landskab

Foto: Kasper Nielsen

1 Galgebakken – tag det hele ind i højden

Man ved ikke, om der rent faktisk er foretaget henrettelser på bakken. Det dramatiske navn kan også henvise til, at bakken rager markant op i landskabet.

Bestig den stejle skråning med nogle af skovens ældste bøge og nyd guleroden på toppen: En flot udsigt over hele godslandskabet med sø, skov og åbent landskab.

2 Møllebækken – vandet giver liv

Skalsåen har sit udspring i Fussing Sø, og på det første stykke løber åen i Møllebækken. Vandet skaber et livfuldt miljø langs stien mod Fussingø Vandmølle. Bækken blev genoprettet i 2015 og forløber nu mere naturligt i terrænet mellem søen og stien til vandmøllen. Genopretningen har genskabt adgangsvejen for fisk, der nu kan vandre fra Skalsåens udløb i Hjarbæk Fjord og Limfjorden og helt op til Fussing Sø.

Tag turen på stien langs bækken og oplev det mangfoldige planteliv ved vandet – og i de store stammer, der er væltet ind over bækken, hvor insekter, biller og småfugle trives.

3 Trehøje – menneskets spor i naturnationalparken

I Fussingøs skove kan du opleve 70 gravhøje, der vidner om, at mennesker har været her længe – højene stammer formentlig fra bronzealderen. Ved Trehøje kan du se tre ved siden af hinanden. På toppen af den største troner musebøgen med hele syv stammer. Hver stamme er skabt af en lille mus, der har gravet bog, som bøgens frø hedder, ned i jorden.

Gå en tur rundt om højene og se, hvor du går – der er masser af musehuller og andet liv i skovbunden.

4 Hesselbjerg Mark – hvor naturen finder sin vej tilbage

Hesselbjerg Mark er det store åbne landskab, der skråner ned mod badepladsen ved Fussing Sø. Her har der indtil for få år siden været landbrugsmarker. Nu vil græssende dyr bidrage til, at de tidligere marker over tid blive mere "uldne", fordi der langsomt vokser flere forskellige planter frem.

Nyd udsigten over det bakkede landskab fra p-pladsen ved Fussingø – og fra efteråret 2025 fra det nye udsigtstårn ved Grovebakkevej. Her vil du få en enestående udsigt over marken og dyrelivet på den ene side – og skråning og overdrev ned mod søen på den anden side.

5 Troldeskoven

Skovens ældste bøgetræer, der har rundet de 250 år, findes blandt andet i Troldeskoven og på Galgebakken. Et enkelt træ kan blive meget ældre, men det er sjældent at hele områder bliver over 200 år. Starten af 1800-tallet var den mest skovfattige periode i Danmark, men i Troldeskoven stammer træerne fra 1745. Træerne i Troldeskoven og Galgebakken ser vidt forskellige ud. I Troldeskoven er bøgene lave og krogede, mens de på Galgebakken er oprette og høje. De gamle træer er med til at give et spændende dyreliv.

Stil dig mellem træerne og oplev stemningen i den gamle skov. Eller tag en eventyrlig gåtur med Asger og Gro, der leder efter skovens nyeste beboere i natureventyret målrettet børn i alderen 4-9 år. Ruten er 2 km.

En særlig rute for børn – download app'en via QR-koden og gå på eventyr i Troldeskoven